

Список використаних джерел

1. Козакевич О. М. Відновний підхід у правосудді в умовах транзитивності. *Visegrad Journal On Human Rights*. 2021. № 3. С. 124–130.
2. Конституція України: Закон від 28 черв. 1996 р. 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>.
3. Кримінальна ситуація в Україні в умовах війни: основні тенденції. 2022 рік : монографія / авт. кол.: М. Г. Вербенський, О. Г. Кулик, І. В. Наумова та ін. Київ : Юрінком Інтер, 2023. 388 с.
4. Щербіна А. В. Основні показники кримінально-протиправної діяльності у сфері незаконного втручання в роботу автоматизованої системи документообігу суду. *Наше право*. 2021. № 2. С. 109–116.

Абакумов Олександр Юрійович,
здобувач кафедри криміналістики
та судової медицини Національної
академії внутрішніх справ

ПОНЯТТЯ ТАКТИЧНИХ ОПЕРАЦІЙ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ПРИЙНЯТТЯ ПРОПОЗИЦІЇ, ОБІЦЯНКИ АБО ОДЕРЖАННЯ НЕПРАВОМІРНОЇ ВИГОДИ СЛУЖБОВОЮ ОСОБОЮ

Сучасний стан досудового розслідування корупційних кримінальних правопорушень вимагає використання слідчих (розшукових) дій не ізольовано, а у взаємозв'язку з іншими процесуальними діями у вигляді найбільш оптимальних і доцільних їх комплексів в необхідній послідовності їхньої реалізації, з метою вирішення певних завдань.

Удосконалення процесу розслідування прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою залежить від комплексності тактичних прийомів та слідчих (розшукових) дій, яка спрямована на оптимізацію вирішення в ході розслідування тактичних завдань за допомогою концепції тактичних операцій.

Концепція тактичних операцій досліджувалась у наукових працях вчених-криміналістів. В. А. Журавель вважає, що розроблення концепції тактичних операцій як важливого елемента в системі організаційно-тактичних засобів слідчого знаходиться на новому етапі свого розвитку і безперечно потребує проведення подальших досліджень [1, с. 36]. За цими підходами у наукових працях наводяться визначення поняття тактичної операції: як сукупності слідчих

(розшукових) та інших процесуальних дій та як елемента організаційно-тактичних засобів слідчого.

Зокрема, С.Ф. Здоровко визначає тактичну операцію як систему однойменних або різнойменних процесуальних або непроцесуальних дій і заходів (слідчих, оперативно-розшукових, організаційних), які спрямовані на вирішення проміжного завдання розслідування, об'єднані єдиним планом і єдиним задумом, характеризуються вибірковістю і ситуаційною обумовленістю та виконуються правомочними посадовими особами під керівництвом слідчого [2, с. 6]. В.С. Богачук тактичну операцію визначає як систему погоджених і взаємозалежних за цільовим призначенням слідчих, оперативно-розшукових і інших дій, розроблених з урахуванням сформованої слідчої ситуації, які проводяться за планом і під керівництвом слідчого, з метою виконання певних тактичних завдань виявлення, розкриття та розслідування злочинів [3, с. 9].

У свою чергу З.Р. Сулейманова також розділяє наведені підходи до визначення поняття тактичної операції. Вона стверджує, що зміст кожного такого завдання становлять питання, які входять до предмету доказування, а за ступенем спільності вони, як правило, є типовими, і оптимальне виконання їх у кожному випадку припускає виконання певних приписів алгоритмічного типу. Це якісно нове, відмінне від простої взаємодії поняття, яке відображає інший підхід до оцінки діяльності різних органів, що брали участь у розкритті й розслідуванні злочинів, підкреслює науково-управлінський елемент у спільній роботі різних служб дізнання й слідства, інтеграцію їх зусиль у процесуальній і оперативно-пошуковій сферах, без чого, як правило, неможливе попередження й ефективне, максимально швидке розслідування аналізованих злочинів [4, с. 14–18].

Водночас Д.О. Карабанов, погоджуючись з наведеними поняттями, наділяє тактичну операцію програмно-алгоритмічним характером, здійснюваних під керівництвом слідчого із залученням інших осіб для виконання самостійних завдань на певному етапі досудового розслідування [5, с. 16].

Дещо іншим є визначення тактичних операцій, запропоноване В. Ю. Шепітьком та В. А. Журавлем, які пропонують розглядати тактичні операції як організаційно-тактичні засоби здійснення досудового розслідування. Це поняття поєднує як організаційні, так і тактичні засади. Під організаційними засадами слід розуміти оптимальне взаєморозташування і взаємозв'язок елементів певного комплексу (комбінацій, операцій), провадження яких обумовлене єдиною метою і здійснюється в певних умовах місця й часу. Тактичні засади передбачають вибірковість, варіантність, ситуаційну залежність, доцільність у застосуванні певних засобів і їх спрямованість на вирішення локальних завдань розслідування. Виходячи з цього

організаційно-тактичні засоби здійснення досудового розслідування – це оптимальна сукупність взаємопов'язаних єдиною метою дій (слідчих, оперативно-розшукових, організаційних) і тактичних прийомів, які при комплексному їх застосуванні спрямовані на забезпечення найбільш ефективного вирішення тактичних завдань у певних слідчих ситуаціях. Такі наукові підходи вкотре підтверджують те, що тактичні операції під час розслідування злочинів виконують організаційну функцію [6, с. 187]. Як засіб діяльності слідчого, що використовується для вирішення тактичних завдань, які виникають при розкритті, розслідуванні і попередженні злочинів, тактичну операцію розглядав М. В. Салтєвський [7, с. 79]. Поряд з наведеним визначенням, С.В. Олійник також визначає тактичну операцію як засіб вирішення тактичних завдань. У свою чергу вирішення тактичних завдань здійснюється шляхом проведення декількох дій, ефективність здійснення яких обов'язково залежить від організації такої діяльності [8, с. 133].

Отже, підсумовуючи, вважаємо за можливе надати визначення поняття тактичної операції під час розслідування прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою як системи організаційно-тактичних засобів, методів, прийомів реалізації досудового розслідування, за ефективної взаємодії детектива, слідчого з іншими уповноваженими суб'єктами, що полягає у реалізації слідчих (розшукових) та інших процесуальних дій, оперативно-розшукових заходів, об'єднаних спільною метою та здійснюваних в межах єдиного плану, спрямованих на вирішення проміжних завдань розслідування, що полягає у алгоритмізації процесу розслідування кримінального правопорушення.

Список використаних джерел

1. Журавель В. А. Тактичні операції в системі криміналістичних засобів протидії злочинності. Теорія та практика судової експертизи і криміналістики. 2006. Вип. 6. С. 30–36.
2. Здоровко С. Ф. Тактичні операції при розслідуванні вбивств, що вчиняються організованими групами і злочинними організаціями: автореф.. дис... канд. юрид. наук. 12.00.09. НЮА ім. Я. Мудрого. Харків, 2002. 18 с.
3. Богачук В. С. Тактичні операції при розслідуванні підроблення грошей: автореф.. дис... канд. юрид. наук. 12.00.09 Київ, 2010. 20 с.
4. Сулейманова З. Р. Тактичні операції при розслідуванні незаконного збуту наркотичних засобів : автореф.. дис... канд. юрид. наук. 12.00.09 Донецьк, Донецький юридичний інститут МВС України. 2014. 20 с.
5. Карабанов Д.О. Тактичні операції при розслідуванні незаконного заволодіння автотранспортними засобами: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. 12.00.09. Київ, 2011. 21 с.

6. Шепітько В. Ю., Журавель В.А. Організаційно-тактичні засоби: поняття та значення. Питання боротьби зі злочинністю : зб. наук. пр.; редкол.: В. І. Борисов та ін. Харків, Право, 2009. Вип. 18. С. 185–192.

7. Салтєвський М.В. Криміналістика. Підручник: У 2 ч. Харків: Консум, 2001. Ч. 2. 420 с.

8. Олійник С.В. Початковий етап та основні напрями розслідування прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою : автореф.. дис... канд. юрид. наук. 12.00.09. Київ, 2016. Вищий навчальний заклад «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна», 20 с.

Балицька Вікторія Олегівна,

здобувач вищої освіти

Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник:

Злагода Ольга Валеріївна,

доцент кафедри оперативно-розшукової

діяльності Національної академії внутрішніх

справ кандидат юридичних наук, доцент

ВИКОРИСТАННЯ ГЕНОМНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ЛЮДИНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Повномасштабне вторгнення російської федерації на територію України змінило життя українців. На жаль, Україна зазнає найстрашніших втрат, які завдає війна – це людські життя. Тому проблема збереження життя людини є найголовнішою, але також потребує нашої уваги ті люди, які загинули і їх тіла потребують ідентифікації або ті, які зникли безвісти.

Сучасний світ потребує сучасне розв'язання проблем, тому на сучасному етапі варто приділити увагу розшуку безвісти зниклих та ідентифікації загиблих осіб завдяки геномної інформації людини.

Геномна інформація- це відомості про генетичні ознаки людини, тобто фактично це генетичні дані (зразки ДНК). Якщо розглядати з точки зору законодавства про захист персональних даних, то геномна інформація відноситься до чутливих персональних даних, та відповідно, підлягає гарантіям захисту (ст. 7 Закону України «Про захист персональних даних», ст. 6 Конвенції Ради Європи № 108 про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних та ст. 9 Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) 2016/679 від 27 квітня 2016 р. про захист фізичних осіб у зв'язку з опрацюванням персональних даних і про вільний рух таких даних, та